

SLOVENSKI NAROD.

Inahaja vsak dan svedor, izimai nedelje in praznike, ter velja po poštih prejemam za avstro-ugarske dežele na vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta — Za tuje dežele toliko ved, kolikor poština znaša.
Za oznanipla plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznamilo jedenkrat tisk, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vrčajo. — Uredništvo in upravljanje je na Kongresnem trgu št. 12.
Upravljanje naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanipla, t. j. vse administrativne stvari.

Zaradi Božičnih praznikov izide prihodnji list v petek dne 27. decembra 1895.

Letošnji Božič.

Malo podobe je, da bode noči sveti večer, da so zopet prišli prazniki božični. Ni je te dni tiste snažne, bele zime, katera navadno ozaduje božični pœiziji. Ne razprostira se nad nami tisto jasno nebo, na katerem se proti večeru prikaže nebroj zvezdic, da miglajo na pot v cerkev k polunočnici. Ni ga tistega trdga mraza, da bi drhtelo pod stopnjami, da se človek tem bolj veseli prazniške gorkote, katera ga obdaja doma v krogu njegove ljube rodovine. In Ljubljana! Vse drugo je letos, nego bela in za prihod Božiča svatovsko opravljena! Grozoviti udarci iz temnih globočin zemeljskega osršja so o veliki noči razdejali red naše prestolice in stotisočero delavnih rok je bilo v stanu do danes le nekaj povrnega popraviti in zopet vrediti. Ta veliki naš dom kaže še premnogo razvalin in pustin, in vsak korak po ljubljanskih ulicah obuja grenak čut, da letošnje božične praznike ni tako, kakor je bilo lani in nekaj, ali kakor bi moral biti, da bi jih s pravim veseljem uživali — te vesele božične praznike!

In vender! Kakor hitro danes napoči večerna ura, prešine nam naše domove s svojimi peroti angelj božični. Po kmetskih kočah in po gospodskih palačah, povsodi se prične tisto gibanje, kateremu nihče rad ne uteče, kdor še ima srce na svojem mestu. Naj se položi na mizo poprtnjak, naj so v kotu jaslice, naj se zasveti v svojih lučicah božično drevo: tu kakor tam se v človeku dobre volje naseli božični mir, božična milina! Tega ne more preprečiti niti klaverna vnanja priroda, niti katastrofa, ki te je pred kratkim zadela v srce ali na tla položila stebre tvojega imetja.

Ideje so, katere tudi tu vse premagajo. Ideje nas vzlasti na sveti večer dvignejo nad tugo, ker izza otroških let nam je v srca utisnjena zavest, da s Kristovim rojstvom stopil je človek na prag v kraljestvo idejalov. Trije mogočni žarki so na prvi sveti večer ob prepevanji angelov zasijali z nebeskega oboka, to so bili žarki krščanske vere, upanja in ljubezni. Tedaj se je položil temelj nauku opti-

mizma, nauku, ki razvedri našega duha in podkrepi naše upanje. Ta človeku nad vse prijazni nauk oznanja, da je človeštvo najlepši cvet stvarjenja, da je poklicano vladati in da kot vladar prirode stoji mnogo višje, nego je v starih vekih misil. Nauk ta nas tolaži, da človek ni hudoben sam po sebi, nego da se le moti v spoznani sveta in sebe in da boljše poznanje prirode, človeških pravic in dolžnosti osvobodi človeka od vsega hudega; da je torej človek po svojih moralnih podlagah boljši, nego li je bil poprej misil. In konečno razveseljuje nas ta nauk z zagotovilom, da ljudje niso rojeni za trpljenje in mejsobno nestrpnost, ampak za radost in mejsobno ljubezen, ker je srečen le tist, kdor osrečuje svojega bližnjega, tako da je torej človek lahko srečnejši, kakor pa je prejšnje čase upal.

Spomini na vse to in odgoja v tem duhu napravlja zasebniku lepe božične praznike, čeprav za veselje niso dani vsi vnanji pogoji. In napravlja jib tudi narodu slovenskemu, na katerega tužni vnanji položaj se te praznike tako radi spominjamo. Optimizem nas tudi glede njega ne zapusti in za pustiti ne sme. Njemu svetijo tri vzvišene ideje, namreč resnica, pravica in teženje po lepem ter dobrem. Resnica, ideja duševne prosveće daje tudi narodu, ki ima menj materijalne moči, srečo in slavo, ako jo zvesto goji. Pravica je nit Arijadne v labirintu mejsobnega življenja narodov in če se je naš narod drži, varovala bode tudi njegove naravne pravice proti vsaki brutalni sili. Teženje po lepem in dobrem zagotavlja posamezniku večno mladost, zagotavlja pa tudi našemu malemu narodu žilavost in spoštovanje od strani nasprotnikov. Odkar se je narod slovenski v zavesti samega sebe preročil, gojil je te ideje po svojih pesnikih in političnih prvoribiteljih. In prav tako! Kje bi sicer on, ki si je prorabil z nova svoje narodno življenje in z močjo svojega duha, zajemal tisto pijačo, katera preganja vse bolestne spomine na preteklost in z jedno polni žile s pogumom in močjo za bodoča dela, ako ne iz idejalizma in optimizma!

Zategadelj čast lepim in dobrim, večnim idejam! One nam krasoté življenja, posameznikom in narodu našemu. Zategadelj vsem, ki so dobre volje: „Čestit Božič!“

jug, kjer pokriva sneg planine in doline, tj. kjer doni zdrava, krepka, jedrnata slovenska gonorica ... Kaj bi bil dal, da bi mogel poleteti samo za jedno uro moj svojce!

Ostat sem v tujem nemškem mestu, zato sem se čutil tako zapuščenega, kot bi čepel sredi morja na osameli skali ...

Misli pa so me zanesle v srečno dobo detinstva. Tedaj je gorelo sredi sobe na drevescu nešteto raznobarvnih svečic, pozlačeni orehi in lešniki se se lesketali mej njimi, lične popirne verige so prepletale veje, na vršičku smrečice pa je stal s široko razpetimi peroti angelj držeč v rokah vihajoč list z napisom: Gloria in excelsis Deo ...

Bratca in sestri sta poskakovali vriščé in vriskaje okoli mize, segali po nakupičenih darilcih na nji, oče in mati pa sta se jim zadovoljna smehljala. In potem je sedel oče za staro svojo fis-harmoniko, preludiral ter začel s polnimi akordi igrati radostno božičnico; otroci smo se postavili okoli njega, sreče in veselja žarečih se lic, ter z materjo vred zapeli:

„Glej, zvezdice božje
Miglajo lepo,
Odprto široko“

Minolo državnozborsko zasedanje.

V soboto se je razšla poslanska zbornica in včeraj jej je sledila gospodska zbornica. Obe zbornici se snideta še po zasedanju deželnih zborov, torej sredi meseca februarja.

Poslanske zbornice minolo zasedanje je trajalo 68 dnij, namreč od 22. oktobra do 23. decembra, sej pa je bilo vseh skupaj 30 in sicer meseca oktobra 6, meseca novembra 8 in meseca decembra 16. Gospodska zbornica je v tem času imela tri seje.

Od predidočega pa do konca minolega zasedanja je prišlo primeroma jako mnogo novih poslancev v državni zbor. Jako značilno za strankarske razmere je to, da je sedem levičarskih poslancev odložilo mandate. To so bili: baron Dumreicher, dr. Soběslav Klucky, dr. Peez, dr. Pichler, dr. pl. Rainer, baron Widmann, dr. pl. Plener. Mimo teh so še odložili mandate: poljska poslanca pl. Cicuski in dr. Bloch, načelnik kluba levega centra grof Fran Coronini in član konservativnega kluba princ Karol Schwarzenberg; mej minolom zasedanjem sta se tem še pridružila levičar dr. Edlbacher in poljski poslanec dr. Plásek. Voljeni so bili mesto njih: grof Clam-Martinitz, dr. pl. Demel, J. Debernig, grof Dzieduszyci, princ Hohenlohe, pl. Horodyski, dr. Knoll, F. Kuppelwieser, dr. Rainer, dr. Schücker, princ Friedrich Schwarzenberg, dr. Trachtenberg, pl. Tyszkowski, P. Welponer. Za dva mandate se še ni vršila nova volitev.

Od novoljenih poslancev sta bila doslej le dva verificirana, ni se pa verificirala nobena tistih volitev, proti kateri je bil podan protest.

Razmerje mej državnozborskimi strankami se je tekom minolega zasedanja bistveno premenilo. Ustanovil se je nov klub, klub katoliške ljudske stranke kateremu se je pridružilo 15 članov konservativnega kluba in trije divjaki. Vrh tega se je število levičarskih poslancev zmanjšalo; pri nadomestnih volitvah je namreč izgubila tri mandate, dočim drugi klub pri volitvah niso utrpeli izgube.

V malokaterem zasedanju se je zbornica bavila s tolikimi zahtevami, dovoliti kazensko postopanje proti kakemu poslancu, kakor v minolem. Zahteve, naj se dovoli sodno postopanje, je došlo osem in sicer

Listek.

V sveti noči.

(Izvirna velikomestna slika.)

Sam samcat sem ždel v svojem kabinetu. Tiho je bilo okoli mene; gospodar in gospodinja sta šla s svojo hčerkko vred k hišniku. In baš noč! — Noč bi bil rad poslušal gospodarjeve fantastično radikalne teorije o rešitvi četrtega stanu iz sponkapitalizma ... noč bi se mi ne zdehalo ob gospodinjinem dolgovzemnem pripovedovanji njenih sanj in njenih groznih doživljajev s čarovnicami, vešami, spomini in mörami; ne smejal bi se ji, če bi po svoji navadi pritaknila vsaki deseti besedi nepotrebni izraz „natürlicherweise“ ... noč bi z veseljem in navdušenjem poslušal celo hripavo popevanje nadobudne gospice Micike ob spremljavanju razglasene, piškave gitare ...

Noč! — Po ulicah je bil mir ... redkokdaj je šnil kdo mimo mojega okna ... le iz daljave se je začulo včasih in včasih zvonkljanje tramvajskih konj ...

Poletilo se me je nepopisno domotožje ... Vse misli in želje so hitele domov, tj. na daljni

Je sveto nebo;
Duhovi nebeski
Se iz raja vrste!
Prepevajo slavo,
Na zemljo hite ...“

In ko smo jo navdušeno, s pobožnim srcem speli od začetka do konca, plosknila je mala Pavlinna ob svoji dlani ter, ljubeznivo se ozrša s svojimi očkami v očetovo bradato lice, prosila: „Ata, še — še!“

Zapeli smo jo torej še jedenkrat in še jedenkrat ... božičnica se nam je zdela čim dalje lepša. In prepeli smo takó celo vrsto preprostih, najivno vernih pesmic ter bili pri tem srečni — nepopisno srečni ...

Pa minulo je. Dragi otec sniva že nekaj let v gomili tih ... bratje in sestre so se razkropili za svojimi poklici na vse vetrove ... jaz ždim tu zapuščen v carskem Dunaji ... majka pa stoče doma na bolniški postelji ter zdihuje: „Sinko — sinko, zakaj te ni že tako dolgo k meni? — Pridi, pridi, glej, kako sem bedna, kako zapuščena!“ —

Tako sem razmišljal tedaj ... srce se mi je krčilo ... solze so mi silile v oči ... stegnil sem obe roki ter vdihnil: „Ah, domov — domov! K bolni mamici! — Na gomilo mojega ateja!

